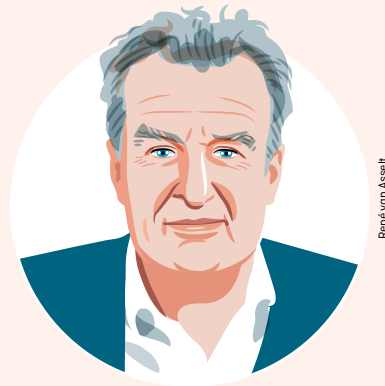

Universiteit: eens fontein van kennis, nu woke-broeinest

René van Asselt

De pro-Palestina-demonstraties op de campussen waren schokkend. Joodse medestudenten die werden belegerd in de Verenigde Staten. Achtervolgd en uitgejouwd in Rotterdam. Het ergst was het gebrek aan kennis, die hand in hand ging met een gebrek aan nieuwsgierigheid. Rellende en vernielende demonstranten hadden geen idee om welke rivier en zee het gaat in hun leus *'From the river to the sea, Palestine will be free'*, en bleken weinig tot niets af te weten van de geschiedenis van zowel Palestina als Israël. Ik sprak een historicus die probeerde een gesprek aan te gaan met demonstranten bij de universiteit in zijn Spaanse stad. 'Ze wisten niks. Zelfs niet van de Shoah. Te lang geleden, zeiden ze.'

De universiteit was eens een fontein van kennis, tempel van geleerdheid. Een Akropolis waar iedereen tegen opkeek. Nu lijkt ze een broeinest van woke-activisme.

Natuurlijk was vooringenomenheid altijd al een kenmerk van de universiteit, maar dan vrijwel uitsluitend bij de sociale wetenschappen. Sociologen waren altijd al halve actievoerders. Dat iemand als historicus Leo Lucassen, directeur van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, dagelijks de zegeningen van immigratie bepleit, is niet opzienbarend. Wel is nu ook de geschiedwetenschap activistisch geworden, zo tonen de historici Pepijn Brandon (Vrije Universiteit Amsterdam) en Karwan Fatah-Black (Universiteit Leiden) aan, die zonder enige nuance de Nederlandse koloniale geschiedenis veroordelen.

Zelfs de bèta's zijn besmet met het woke-virus. Neem Jan Rotmans, hoogleraar 'duurzaamheid en transities' (Erasmus Universiteit Rotterdam). Studeerde wiskunde in Delft en noemt zich *scientivist* – kruising tussen wetenschapper en activist – en lijkt daar nog trots op ook. Longarts Wanda de Kanter tooit zich eveneens met de titel activist: zij is zelfs tegen 'vapen' – voor verstokte rokers dé manier om van het roken af te komen en zo het leven te verlengen. Ook de Nijmeegse neuroloog Bas Bloem (de parkinson-professor) schurkt tegen het activisme aan.

Vroeger had je nog hoogleraren die bij het bedrijfsleven hadden gewerkt en aldus nuchterheid op de universiteit introduceerden. Mijn leermeester Herman van Bekkum (1932-2020) werkte twee jaar in het laboratorium van Shell alvorens hij hoogleraar organische chemie in Delft werd. Maar dat mag niet meer. Er wordt nu actie gevoerd om alle banden tussen de academies en de 'fossiele' industrie door te snijden.

Met de opkomst van de klimaatwetenschap in al haar gradaties (van relatief harde klimaatkunde tot boterzachte transitiekunde) is het woke-virus in de bloedsomloop van de bèta-wereld beland. Zo stond in 2021 in vakblad *Frontiers in Sustainability* een artikel van onder anderen de Engelse ecologisch onderzoeker en activist Aaron Thierry (Cardiff University) met de fascinerende titel *'From publications to public actions'*. Vorig jaar volgde een vergelijkbaar artikel, dit keer met als titel *'No research on a dead planet'*. Wat heeft wetenschap nog voor zin? En vorige maand publiceerden Thierry en consorten de studie *'Actions speak louder than words'*. Stop met onderzoek, ga protesteren, wees ambtelijk ongehoorzaam.

Natuurlijk is dit geen dwarsdoorsnee van de natuurwetenschap. Ik heb twee zonen in de wetenschap, één in de wiskunde en één in de theoretische natuurkunde, en die zitten toch echt elke dag aan publicaties te werken en niet aan publieke acties.

Maar toch, *there is something rotten* in onze universiteiten.

Ik was in mijn familie, samen met een neef die arts is geworden, de eerste die naar de universiteit ging. Ook in de volksbuurt waar ik opgroeide, behoorde ik tot de eerste lichten. Dat was iets om trots op te zijn, daar werd over gesproken. 'Heb je het gehoord, die jongen van de groenteboer gaat naar de universiteit!' Ik deed vervolgens mijn best om mijn kinderen zo te stimuleren in rekenen, lezen en leren, dat ook zij naar de universiteit konden. Maar vandaag de dag ga je bijna hopen dat je kinderen of kleinkinderen niet kunnen leren. Dat ze gewoon timmerman mogen worden.

Opdat ze niet worden gehersenspoeld met al dat dubieuze gedachtegoed. Dat de mens is gedoemd tot uitsterven, dat het dramatisch is gesteld met de biodiversiteit, Nederland schatrijk is geworden door slavenhandel, de islam een vredelievende religie is, het verschil tussen man en vrouw een verzinsel.

Zo'n timmerman verdient trouwens niet onaardig.

Je gaat bijna hopen dat je kleinkinderen niet goed kunnen leren